

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

■ Boeken

Gezin in perspectief. Gezinsbehandeling in de jeugdhulpverlening

Joep Choy en Emily Sprokkereef (2008). Meppel: Edu'Actief. 160 pp. € 20,-. ISBN 978 90 6053 903 3.

Opnieuw is een boekje verschenen van de hand van Joep Choy, psychotherapeut en opleider in de systeemtherapie, over systemische gezinsbehandeling in de jeugdzorg. Eerder publiceerde hij al met anderen over werkzame systeemtherapeutische interventies in de gezinsvoogdij en jeugdhulpverlening (2003; 2005). Deze keer schrijft hij samen met Emily Sprokkereef over gezinsdagbehandeling bij Stek Jeugdzorg, een jeugdzorgorganisatie in Rotterdam. Sprokkereef is gedragsdeskundige en teamleider van de gezinsdagbehandeling bij Stek Jeugdzorg en heeft samen met de gezinstrainers deze nieuwe vorm van hulp opgezet. In dit boek wordt verslag gedaan van de ervaringen met gezinsdagbehandeling van Stek.

De gezinsdagbehandeling is bestemd voor gezinnen die bekend staan als multi-probleemgezinnen en bestaat uit de gelijktijdige behandeling van vier gezinnen gedurende een half jaar. Twee dagdelen per week komen de gezinnen van drie uur 's middags

tot zeven uur 's avonds bij elkaar, waarbij gewerkt wordt met themagerichte groepen voor ouders en kinderen. De gezinsdagbehandeling is ontstaan als een smeltkroes van verschillende hulpverleningsvormen zoals die binnen de psychiatrie en de jeugdhulpverlening in de loop der jaren zijn ontwikkeld. In dit boekje wordt de ontstaansgeschiedenis van zowel de psychiatrie als de jeugdhulpverlening naast elkaar gezet, waardoor zich twee afzonderlijke zuilen aftekenen met een rijke geschiedenis. Een geschiedenis die teruggaat tot aan het begin van de twintigste eeuw vanaf het moment dat de freule Boddaert een naschoolse opvang oprichtte.

De basis van de behandelvisie van gezinsdagbehandeling ligt in het denken van Bateson. De auteurs koppelen heel concreet en begrijpelijk het gedachtegoed van Bateson maar ook van Palazzoli aan de context van gezinsdagbehandeling. In dit gedeelte van het boek is typisch de stijl van Choy terug te lezen. De interventies zoals bijvoorbeeld het betrachten van

respectvolle nieuwsgierigheid zijn helder en duidelijk beschreven. De uitwerking van de casuïstiek is eenvoudig maar doeltreffend; het kan zo simpel zijn. Deze concrete voorbeelden maken dat je als lezer meer wilt weten over hoe precies het programma vormgegeven wordt.

Eerst volgt echter nog uitleg over de verschillen tussen de ouderrelatie, partnerrelatie en ouder-kindrelatie. Er wordt gesproken over scheiding, opnieuw samengestelde gezinnen en het belang van het sociaal netwerk. Vervolgens behandelen de auteurs een aantal systemische kernbegrippen zoals triades, gezinssysteem, partnersysteem, open en gesloten grenzen. Een aantal voorbeelden van de oplossingsgerichte benadering wordt benoemd.

De auteurs schuwen het niet kritisch naar de methodiek te kijken. Ze noemen terecht een aantal discussiepunten, over het gebrek aan objectieve effecten van de methodiek en ook de verschillen van deze methodiek binnen de jeugdhulpverlening en psychiatrie. Daar waar in de psychiatrie gezinsdagbehandeling mede in het teken staat van de behandeling van psychiatrische stoornissen bij een of meer gezinsleden, wordt in de jeugdhulpverlening primair geïnvesteerd in de eigen kracht van ouders om de ontwikkeling van het kind

veilig te stellen. Dit vraagt om andere vaardigheden van gezinstrainers en andere mogelijkheden in het team.

Het boekje sluit af met een bijlage waar schematisch een overzicht is weergegeven van de fasen, het doel, de vorm en de werkwijze van de gezinsdagbehandeling.

Dit boek is toegankelijk en makkelijk leesbaar. De theoretische onderbouwing is zeer geschikt voor professionals, managers en beleidsmakers in de jeugdzorg, hoewel het soms te nadrukkelijk is geschreven vanuit de jeugdzorgorganisatie Stek. Meerdere malen wordt gezegd: 'Stek hanteert...', 'wat voor Stek geldt...', 'wij van Stek...'. Soms zijn de voorbeelden zo sterk op Stek gericht dat ze moeilijk generaliseerbaar lijken naar andere instellingen. Daarnaast weiden de eerste twintig pagina's breed uit over deze ene jeugdzorgorganisatie en de verantwoording over hoe het boek is samengesteld. De lezer die niet bij Stek werkt, moet zich eerst door deze pagina's heen worstelen, waarna op bladzijde 20 de lezer eindelijk een leeswijzer vindt hoe dit boekje te lezen.

De heldere concrete voorbeelden op casusniveau maken de lezer nieuwsgierig naar de wijze waarop uitvoering gegeven wordt. Hoe krij-

...het betrachten van respectvolle nieuwsgierigheid...

gen de gezinstrainers de multi-probleemgezinnen tweemaal per week naar deze hulpvorm? Hoe krijgen en houden ze mensen gemotiveerd? Dit zijn vragen waarop het boek geen concrete antwoorden geeft. Het wijdt precies één bladzijde aan doel, vorm en werkwijze in een bijlage achterin. Graag had ik de bijlage als hoofdstuk uitgewerkt gezien.

Met de beschrijving van gezinsdagbehandeling binnen de jeugdzorg bouwen Choy en Sprokkereef een mooie brug tussen de twee zuilen van geestelijke gezondheidszorg

en jeugdzorg. Een wenselijk initiatief, omdat weliswaar de aanpak per zuil verschilt maar de doelgroep, de multi-probleemgezinnen, vaak dezelfde is.

Annemarie Gerritsen

Literatuur

Choy, Y.W., Gerritsen, A., & Kuipers, B. (2005). *Gezin gezien*. Bergen: Bonnevillie.

Choy, Y.W., Pont, S., & Doreleijers, Th.A.H. (2003). *Moetwillige hulpverlening. Systeemtheoretische methodiek voor gezinsvoogden en jeugdreclasserders*. Amsterdam: SWP.

De borderline gids. Omgaan met een borderline-persoonlijkheidsstoornis

Randi Kreger (2010). Amsterdam: Uitgeverij Nieuwezijds. 284 pp. € 22,95. ISBN 978-90-5712-298-9.

De schrijfster van *De borderline gids* beheert een website over dit onderwerp (www.bpdcentral.com) en is in Nederland al bekend van twee eerdere vertaalde zelfhulpboeken voor de naasten van borderline-patiënten (Mason & Kreger, 2003; Kreger & Shirley, 2004). Ook voor deze nieuwe versie heeft Kreger, hoewel zelf geen hulpverlener, veel vakliteratuur bestudeerd en ervarings- en andere

deskundigen gesproken.

In deel 1 geeft zij een genuanceerd en up-to-date overzicht van de borderline-stoornis en de behandelingsmogelijkheden, die heel wat beter zijn gebleken dan men in het verleden dacht. Deze kennis is uiteraard van belang voor de naasten om beter te kunnen begrijpen wat er aan de hand is en wat er gedaan kan worden, maar dit deel is op zich ook ge-